

Caterina Reissenweber Kukovis: „Be lietuvių liaudies šokių negaliu ir nemoku gyventi“

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Prieš daugiau nei 110 metų Argentinoje, Beriso mieste, įsikūrė pirmoji lietuvių bendruomenė Pietų Amerikoje „Vargdienis“, kuris vėliau buvo pervadintas į „Nemuną“. „Vargdienio“ tikslas – suvienyti visus lietuvių palikuonis, gyvenančius Berise ir jo apylinkėse, padėti išlaikyti lietuvių kalbą, tradicijas, kultūrą ir, žinoma, lietuvišką tapatybę. Jau daugelį metų po šios draugijos stogu telkiasi lietuvių tautinių šokių kolektyvai, čia rengiami ir lietuvių kalbos kursai, vyksta nuotolinės paskaitos apie Lietuvą, jos kultūrą ir kalbą, o senjorai kartas nuo karto susirenka į popietės arbatėlę, taip pat organizuojami ir kiti renginiai, švenčiamos įvairios šventės.

Tarpukario metais iš Lietuvos į Argentiną emigravo per 30 tūkstančių žmonių, ieškodami darbo, lietuviai daugiausia apsistojo didžiuosiuose šios šalies miestuose, o į Berisą emigrantai atvykdavo, nes tuo metu čia ypač klestėjo mėsos pramonė. Lietuviai ir kitų Europos šalių diasporos atstovai susidurdavo su sunkiomis darbo ir gyvenimo sąlygomis, tačiau jie visada stengėsi gyventi taip, kaip jau buvo pratę Lietuvoje. Greta savo namų lietuviai augindavo gėles, daržoves, naminius paukščius, mėgdavo burtis, svečiuotis vienas pas kitą, kartu surengti iškylą ar pagroti akordeonu. Po darbo lietuviai vyrai susirinkdavo užėigose, kuriose pabendraudavo, o taip pat neretai ir užtraukdavo lietuvišką dainą, taip užmiršdami savo nelengvą emigranto būtį ir buitį. Dainos ir šokiai būdavo neatsiejama visų susibūrimų dalis, tačiau kolektyvo ar grupės, kuriuose profesionaliai mokytų šokių, tada dar nebuvo, todėl viskas daugiausia vykdavo

improvizuotai, mėgėjiškai. Vis dėlto ilgainiui tokia organizuota veikla pradėjo rutuliotis ir 1971 m. buvo įkurta „Nemuno“ lietuvių tautinių šokių grupė, kurios steigėjas ir vadovas – Alfredo Dulke. „Nemuno“ šokių kolektyvas gyvuoja ir dabar. Šokėjai su savo koncertais gastroliaudami jau aplankė visą Argentiną ir ne tik. Visą tą laiką kolektyvo nariai dėjo daug darbo ir pastangų, kad išlaikytų lietuvišką kultūrą Argentinoje.

Šokant tautinius šokius.

Šiandien Argentinos lietuvių tautinių šokių ansamblį „Nemunas“ sudaro apie 50 šokėjų ir tai daugiausia narių turintis Pietų Amerikos šokių kolektyvas. Į šokių repeticijas, kurios paprastai trunka ir keletą valandų, susirenkama šeštadieniais. Kolektyvas yra surengęs apie 20 pasirodymų įvairiuose klubuose, teatrų scenose ir netgi televizijos laidose visame Pietų Amerikos žemyne. Šokių grupė gastroliauvo Šiaurės Amerikos lietuvių šokių šventėje 2000 m. Toronte, Kanadoje, ir 2018 m. – Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos“, šokių dienoje. „Nemunas“ palaiko ryšius ir bendradarbiauja su Lietuvos bei kitų žemynų lietuvių diasporos ansambliais.

Šiandien nemažai „Nemuno“ narių – trečios ar net ketvirtos kartos lietuviai,

tarpukariu atvykusių lietuvių vaikai, anūkai, proanūkiai, visi jau gimę Argentinoje, tačiau tradicijas, begalinę meilę lietuvių kultūrai ir ypač liaudies šokiams, perėmę iš savo tėvų, senelių, prosenelių. Šokdami tautinius šokius jaunuoliai čia susiranda daug draugų ir visi nori išlaikyti tarpusavio ryšį, nuoširdžią draugystę. Atrodytų, jog bendruomenė tarsi kuriama tradiciniu šokiu, tačiau mokomasi ne vien šokių technikos: „Nemuno“ kolektyvo nariai dažnai drauge leidžia laiką po repeticijų, pavyzdžiui, kartu gamina lietuviškus patiekalus ar eina vakarienianti, todėl galima sakyti, jog kolektyvo nariai yra draugai ir už šokių salės durų. „Nemuno“ šokių kolektyvas ir jo veikla dar labiau sustiprėjo, prie šokėjų prisijungus visam pulkui naujų narių – lietuvių palikuonių iš Beriso, La Platos apylinkių.

Caterina Reissenweber Kukovis – pirmoji iš visos savo šeimos prieš keletą metų apsilankiusi Lietuvoje ir pirmoji iš savo šeimos išmokusi lietuvių kalbą (dabar lietuviškai kalba ir merginos brolis). Caterinai 24 metai. Ji ketvirtos kartos Argentinos lietuvė, gimusi La Platoje, bet dabar jau 4 metai gyvenanti Kaune, kur studijuoja, šoka savo mylimus lietuvių tautinius šokius ir džiaugiasi esanti lietuvė. Merginai teko nueiti nelengva kelią, kol jai buvo suteikta Lietuvos pilietybė: dokumentacija buvo sudėtinga, procesas truko ilgai, tačiau tai tik dar labiau sustiprino ryšį su Lietuva. Trumpai pasišnekėjome su Caterina apie ją pačią, šeimą, lietuvišką tapatybę ir apsigyvenimą prosenelių žemėje Lietuvoje.

Papasakokite trumpai savo šeimos atsiradimo Argentinoje istoriją...

Mano proseneliai (mamos tėčio tėvai) buvo lietuviai. Prosenelė iki emigracijos gyveno Alytuje, o prosenelis – Biržuose, jie susipažino ir susituokė jau gyvendami Argentinoje. Proseneliai emigravo į Argentiną tarpukariu, apie 1930 m. Iš pradžių jie norėjo ir tikėjosi patekti į JAV, bet tuo metu tokios galimybės nebuvo. Taip jie ir atsidūrė Argentinoje, Beriso mieste.

Kaip Jus auklėjo tėvai? Ar pasakodavo apie Lietuvą? Ar turite brolių, seserų?

Mano tėvai susipažino aktyviai dalyvaudami lietuvių (mama) ir lenkų (tėtis) bendruomenių veiklose. Aš taip pat nuo pat gimimo dalyvauju lietuvių bendruomenės veiklose. Man Lietuva kaip dalelė manęs, visada žinojau, kur ji yra, kokia kalba lietuviai kalba, ką mėgsta valgyti, kokius šokius šoka ir pan. Turiu vieną jaunesnį brolių, kuris, kaip ir aš, dalyvauja Argentinos lietuvių bendruomenės veiklose nuo pat gimimo.

Caterina su savo šeima Argentinoje.

Kur išmokote lietuvių kalbos? Ar buvo sunku ją išmokti?

Lietuvių kalbos mokiausi Vilniaus universitete ir Vytauto Didžiojo universitete. Gavau stipendiją pasimokyti Lietuvoje lietuvių kalbos, nes aktyviai dalyvavau lietuvių bendruomenės veikloje. Iki tol, galima sakyti, lietuvių kalbos beveik nemokėjau, žinojau tik tai tokias paprastas frazes kaip „labas“, „kaip sekasi?“ ir pan. Esu pirmoji šeimoje kuri išmoko kalbėti lietuviškai, nes mano proseneliai su seneliu nešnekėdavo lietuviškai ir lietuvių kalba buvo užmiršta.

Taip, man buvo sunku išmokti lietuvių kalbą, nes ji visai nepanaši į anglų arba ispanų kalbą. Pats sunkiausias dalykas buvo linksniavimas, bet per 4 metus kaip ir pramokau, pripratau.

Lietuvoje

Minėjote, kad nuo pat vaikystės Jums teko dalyvauti lietuviškose veiklose Argentinoje. Kokios tos veiklos buvo - lietuvių liaudies šokiai ansamblyje ir panašiai? Ar Jums patiko?

Taip, nuo gimimo dalyvavau Argentinos lietuvių draugijos „Nemuno“ veiklose Beriso mieste. Mūsų pagrindinė veikla - tautiniai šokiai, tačiau kartu susirinkę gaminome ir lietuviškus patiekalus, šventėme įvairias lietuviškas ir ne tik šventes, dainavome. Mano didžiausias ir pagrindinis pomėgis visą gyvenimą yra šokiai, net dabar, gyvendama Kaune, šoku „Nemuno“ ansamblyje. Galima pasakyti, kad be lietuvių liaudies šokių negaliu ir nemoku gyventi.

Šokis tau yra laisvės išraiška, gyvenimas ar dar kažkas..?

Šokis, galima sakyti, mano vienintelis pomėgis nuo pat gimimo iki dabar. Buvo laikas, kai nešokau, ir jaučiau, kad man kažko labai trūksta.

Ar buvo tokių akimirku, kai nebesinorėjo dalyvauti lietuviškoje veikloje, o viską mesti ir užsiimti kitomis veiklomis?

Tikrai ne, priešingai, stengiausi kuo daugiau dalyvauti lietuvių bendruomenės Argentinoje veiklose, prisidėti prie jos ne tik repeticijose, bet ir šventėse, jei reikėdavo ką nors sutvarkyti, pagaminti ir t. t. Be dalyvavimo lietuvių bendruomenės veikloje, užsiėmiau ir kitomis veiklomis tuo pačiu metu - sportavau ir panašiai.

Lietuvoje gyvenate jau ne vienerius metus. Kaip nusprendėte čia apsigyventi? Kuo šiuo metu užsiimate?

Tai įvyko po truputį, natūraliai, gyvendama čia mokiausi lietuvių kalbos, o 2018 m. gavau Lietuvos pilietybę ir tuomet nusprendžiau pasilikti čia ilgam. Tuo metu dar tiksliai nežinojau, ką noriu toliau veikti. Dabar mokausi sporto vadybos Lietuvos sporto universitete Kaune ir dirbu Žalgirio arenos restorane. Laisvalaikiu šoku „Nemuno“ tautinio meno ansamblyje, dalyvauju LSU studentų atstovybės veiklose ir dar savanoriauju, kai turiu laisvo laiko, o labiausiai patinka savanoriauti sporto renginiuose.

Savanoriavimas sporto renginiuose.

Koks buvo pirmasis Jūsų išpūdis vos atvykus į Lietuvą?

Aš atvažiavau į Lietuvą po Kalėdų, prieš Naujuosius Metus, buvo šalta ir truputį snigo, tai man atrodė tiesiog kaip pasaka.

O kas buvo sunkiausia persikėlus gyventi į Lietuvą? Ar lengvai sekėsi, pavyzdžiui, susirasti darbą?

Iš tiesų atvažiavau į Lietuvą pusmečiui, o paskui ir pasilikau, tai tokio persikraustymo kaip ir nebuvo, tiesiog taip atsitiko. Man asmeniškai, nebuvo sunku surasti darbą, nes kalbu ir lietuviškai, ir angliškai, ir ispaniškai, šiomis kalbomis galiu laisvai su visais susišnekėti. Dabar dirbu Žalgirio arenos restorane – kai nusiunčiau savo CV, jau po dviejų savaitių pradėjau dirbti tenai.

Kas Jums Lietuvoje patinka labiausiai?

Lietuvoje gyventi yra ramiau ir saugiau negu Argentinoje, dėl to ir pasilikau. Man visada Lietuvos tradicijos ir kultūra buvo ir yra prie širdies. Lietuvoje žmonės

labai saugo ir puoselėja lietuviybę ir man tai labai patinka.

Ką mėgstate iš lietuviškų patiekalų?

Iš tiesų aš nemėgstu gaminti, bet valgyti – taip. Tikriausiai mano mėgstamiausi lietuviški patiekalai yra cepelinai ir kepta duona prie lietuviško alaus.

Ar pastebite savyje lietuvišką būdo bruožų?

Taip, manau, kad esu ramesnė, šaltesnė, kaip ir lietuviai, nesu tokio karšto temperamento kaip argentiniečiai. Sakyčiau, esu toks viduriukas tarp lietuvių ir argentiniečių. Bet, tiesa sakant, neįmanoma apibrėžti visų lietuvių, taip kaip ir neįmanoma apibrėžti visų argentiniečių. Šitame pasaulyje ir šiuo metu visi žmonės yra skirtingi ir man taip patinka.

Ką Jums asmeniškai reiškia lietuviška kilmė, šaknys?

Man lietuviybė yra visas mano gyvenimas.

Ko pasiilgstate iš Argentinos?

Iš Argentinos labiausiai pasiilgstu savo šeimos, draugų, namuose pagaminto maisto ir kalnų.

Gal norėtumėte pasidalinti su skaitytojais savo ateities planais, tikslais?

Nežinau tiksliai, ką veiksiu ateityje, gyvenu kol kas šia diena. Neturiu numačius svajonių darbo, taigi kol kas studijuju, šoku ansamblyje, susipažįstu čia su daug žmonių, kad būtų smagiau kartu. Aišku, noriu ir toliau gyventi Lietuvoje.

Ko palinkėtumėte lietuvių kilmės jaunimui, kuris svarsto galimybę, svajoja pagyventi Lietuvoje ar net sietų su ja savo ateitį, tačiau vis dar abejoja, pritrūksta ryžto?

Būkite drąsūs. Jeigu yra noras, bandykite. Galimybių yra daug, jeigu lietuvių kalbos nemoka, gali Lietuvoje išmokti. Man užtruko daug laiko sužinoti, ko iš tikrųjų noriu gyvenime, bet jau būnant Lietuvoje tapo daug lengviau tai suprasti ir surasti savo kelią.

Ačiū už pokalbį!

Caterinos Reissenweber Kukovis asmeninio albumo nuotraukos

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

www.pasauliolietuvis.lt

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

